

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1.

- **Παρατακτικός λόγος:** «Η πόρτα τότε κλείνει. Χτυπάνε μα κανείς δεν τους ανοίγει. Ψάχνουνε για το κλειδί.»
- **Χρήση απλής καθημερινής γλώσσας:** «αντικλείδια», «αρμαθιά», «χαλάνε»
- **Συμβολιστική γραφή:** «το κλειδί», «τα αντικλείδια»

B.1. Η Τ. Καραγεωργίου αναφέρεται στο κυκλικό σχήμα, ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ποιητικής γραφής του Γιώργη Παυλόπουλου.

- Η χρήση της συγκεκριμένης τεχνικής συμβάλλει στη μετάδοση της κεντρικής ιδέας του ποιήματος.
- Εκφράζει την άεστη προσπάθεια δημιουργών και αναγνωστών να πιάσουν το άπιαστο είδωλο της ποίησης. Όσο κι αν προσπαθούν για τη διατύπωση ενός ορισμού, δεν υπάρχει αποτέλεσμα. Έτσι, γίνεται απ' όλους σαφές ότι η ποίηση δεν ορίζεται, άρα είναι μια πόρτα ανοιχτή.
- Το ίδιο συνέβη και με τον Παυλόπουλο, που προσπάθησε όπως πολλοί άλλοι πριν από αυτόν να ορίσει την ποίηση χωρίς αποτέλεσμα. Έτσι, ο καταληκτικός στίχος εκφράζει την παραδοχή εκ μέρους του ίδιου του ποιητή ότι είναι μάταιο να χαλάνε τη ζωή τους οι ευαίσθητοι με την ποίηση άνθρωποι για να προσδιορίσουν κάτι που ποτέ κανείς δεν μπόρεσε να συλλάβει με τη λογική του (το ποίημα γίνεται φορέας της εμπειρίας που περιγράφει).
- Ο τελευταίος στίχος του ποιήματος που ξεχωρίζει από το υπόλοιπο σώμα του ποιήματος (προηγείται τυπογραφικό διάκενο) είναι σαν το «επιμύθιο» που συναντάμε στις αλληγορικές αφηγήσεις. Η ποίηση είναι για κάθε άνθρωπο μια διαρκής πρόσκληση και πρόκληση, μια περιπέτεια που δεν έχει τέλος.

Είναι μια «πόρτα ανοιχτή» που αφήνει κάθε μαγεμένο να εισχωρήσει στο εργαστήριό της και να απολαύσει τις αστείρευτες λειτουργίες της.

B.2. α) Από τη στιγμή που το ποίημα έχει πεζολογικά στοιχεία, είναι ευδιάκριτα τα ακόλουθα αφηγηματικά στοιχεία:

Αφηγηματικός χώρος: ο κόσμος

Αφηγηματικός χρόνος: από τότε που υπάρχει ο κόσμος

⇒ Ο αφηγηματικός χωροχρόνος δεν είναι συγκεκριμένος, ακριβώς για να φανεί ότι οι προσπάθειες των ποιητών να αγγίξουν το άφταστο είδωλο της ποίησης είναι ατέρμονες.

Αφηγηματικό πρόσωπο: ο αφηγητής αφηγείται σε γ' πρόσωπο και φαίνεται πως έχει καθολική εποπτεία στο χώρο και το χρόνο. Είναι παντογνώστης, σίγουρος για όσα συμβαίνουν στους ανά τους αιώνες ποιητές που επιχειρούν να ορίσουν την μαγική διαδικασία της ποίησης. Κατά συνέπεια, εκτός από τη βεβαιότητα, αυτή η τεχνική προσδίδει στο κείμενο το στοιχείο της διαχρονικότητας. Πάντως είναι δύσκολο να προσδιοριστεί αν τελικά το αφηγηματικό πρόσωπο είναι ο ποιητής ή ο αναγνώστης, αλλά τελικά αυτό δεν έχει και τόση σημασία, αφού η μαγεία της Ποίησης μπορεί να τους αγγίζει όλους.

Μόνο σε μία περίπτωση χρησιμοποιείται το α ' πληθυντικό «για ν' ανοίξουμε», όπου ο τόνος του ποιήματος γίνεται πιο προσωπικός με τον ποιητή να μιλά εξ ονόματος των ομοτέχνων του, καθώς διατυπώνει τη σκέψη του για το ρόλο που επιτελούν τα ποιήματα και οι ποιητές.

β) Από τη μια στο ποίημα υπάρχουν εικόνες ρεαλιστικές, απόλυτα συνηθισμένες στην καθημερινή ζωή: η κίνηση των ανθρώπων, η εικόνα μιας πόρτας κλειστής και η κίνηση που γίνεται για να ανοίξει αυτή με το κλειδί, η εικόνα της αρμαθιάς των αντικλειδιών με σκοπό να βρεθεί αυτό που ταιριάζει για ν' ανοίξει η κλειστή πόρτα, αλλά και οι προσπάθειες των ανθρώπων να φτιάξουν αντικλείδια.

Από την άλλη το ποίημα κινείται και σε συμβολικό επίπεδο, καθιστώντας το νόημά του φευγαλέο. Η Πόρτα που είναι ανοιχτή, αλλά τελικά είναι κλειστή, οι διαρκείς προσπάθειες να βρεθεί ένα κλειδί που «κανείς δεν ξέρει ποιος το έχει», που δεν είναι γνωστό αν υπάρχει καν, η ατμόσφαιρα του παραμυθιού και του μυστηρίου κάνουν το

περιεχόμενο του ποιήματος να «ξεφεύγει» από τα στιγμιότυπα της καθημερινότητας.

Όλα αυτά παρουσιάζονται από τον ποιητή με στοιχεία θεατρικότητας. Στο ποίημα υπάρχουν στοιχεία θεατρικότητας, καθώς περιγράφονται οι κινήσεις, οι πράξεις και τα συναισθήματα των ανθρώπων που ψάχνουν για το κλειδί της πόρτας της Ποίησης. Στα θεατρικά στοιχεία περιλαμβάνεται επίσης η χρήση του δραματικού ενεστώτα που βοηθά τον αναγνώστη να «δει» με τα μάτια του τις απεγνωσμένες προσπάθειες των ποιητών.

Γ.1. α) Στους στίχους αυτούς σχολιάζουμε:

- Την αντίθεση «πολλοί...όμως... μερικοί», είναι λιγότεροι αυτοί οι οποίοι αντιλαμβάνονται τη μαγεία της Ποίησης, ιδίως σε μια αντιπνευματική εποχή, όπως η σημερινή.
- Τη σημασιολογική διαφοροποίηση των ρημάτων «κοιτάζουν», που αναφέρεται στους «πολλούς»(επιφανειακό) και «βλέπουν» (διεισδυτικό), που αναφέρεται στους «μερικούς».

β) Στους στίχους αυτούς σχολιάζουμε:

- Τη λογική αντίφαση. Πώς είναι δυνατόν αυτοί που αντιλήφθηκαν την μαγεία της Ποίησης να μην μπορούν να συλλάβουν τα μυστικά της; - Ακριβώς γι' αυτό· γιατί όσο ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται το μεγαλείο της, τόσο προσπαθεί να εμβαθύνει σ' αυτό και συνεπώς απομακρύνεται από το ενδεχόμενο να της δώσει έναν καθεαυτό ορισμό.
- Το «ποτέ» που δείχνει τον κατηγορηματικό τόνο του αφηγητή. Είναι απόλυτος· όσοι μαγεύονται από την Ποίηση, δεν θα την αγγίξουν ποτέ, αφού γι' αυτούς θα είναι πάντοτε κάτι ανεξάντλητο, κάτι που διανοίγει νέους δρόμους στο πνεύμα και στην ψυχή.

Δ.1. Ομοιότητες στο περιεχόμενο:

- Το κυκλικό σχήμα που συμβάλλει στη μετάδοση του βασικού νοήματος του ποιήματος. Η «Ποίηση είναι μια πόρτα ανοιχτή»,

δηλαδή ένας χώρος ανεξάντλητος και απροσδιόριστος. Αντίστοιχα, το ποίημα ο ποιητής το «παλεύει χωρίς να το τελειώσει». Με το κυκλικό σχήμα δίνεται η αίσθηση του επαναλαμβανόμενου, της ιστορίας που δεν έχει τέλος.

- Η ποίηση είναι μια δύσκολη υπόθεση για το δημιουργό. Στην προσπάθειά του να γράψει ένα ποίημα ή να ορίσει την ίδια την τέχνη του «χαλάει τη ζωή του» και «κατατσακισμένος» επικεντρώνεται και πάλι στο έργο του. Διακρίνεται, δηλαδή, η πάλη του δημιουργού που απαιτεί θυσίες, με τη διάθεση για ζωή, που τελικά μπαίνει σε δεύτερη μοίρα («κατέβηκα με την ψυχή στο στόμα/ όμως ο δρόμος ήταν έρημος»)
- Δραματική ατμόσφαιρα. Μικρές κοφτές προτάσεις στα «Αντικλείδια», εικόνες ερημιάς και θλίψης στον «Άλλο» εκφράζουν τη συναισθηματική κατάσταση του δημιουργού.

Διαφορές στο περιεχόμενο:

- Κυρίως διαφέρει η οπτική γωνία της αφήγησης. Παντογνώστης ο αφηγητής στα «Αντικλείδια», πρωτοπρόσωπη η αφήγηση στον «Άλλο», πιο προσωπική. Στον «Άλλο», που είναι μεταγενέστερο ποίημα, μοιάζει σαν ο ποιητής, όχι μόνο να συμφωνεί, αλλά και να επιβεβαιώνει όσα έγραψε στα «Αντικλείδια. Ενώ στα «Αντικλείδια» αναφέρει γενικόλογα ότι οι μερικοί «χαλάνε μάτια τη ζωή τους», στον «Άλλο» ο ποιητής δίνει συγκεκριμένα παραδείγματα του πώς ο ποιητής χάνει την ομορφιά της ζωής, δεν μπορεί να ζήσει την «άλλη» πλευρά της καθώς είναι αφοσιωμένος στην τέχνη του.
